

T.C.
YARGITAY

3. Hukuk Dairesi

Esas No: 2019/5120

Karar No: 2019/8766

Karar Tarihi: 05.11.2019

YARGITAY KARARI

YARGITAY KARARI

MAHKEMES :ASL YE HUKUK MAHKEMES

Taraflar arasındaki alacak davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, konusuz kalan davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına yönelik olarak verilen hükmün, süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği dünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı; davalının Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kadrolu avukatı olduğunu, davalıya yasaların belirlediği limitlerin üstünde avukatlık ücreti ödemesi yapıldığını, bu paranın yersiz olarak ödendiğini ileri sürerek, fazla ödenen 18.529,16 TL'nin ödeme tarihinden itibaren ilave faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı; zamana erimi definde bulunmuş, esası hakkında da; dava konusu vekalet ücretinin davacı idarenin talimatıyla ödendiğini, faiz talep edilemeyeceğini, Maliyeye ödenen verginin talep edilemeyeceğini savunarak; davanın reddini istemiştir.

Mahkemece; davanın reddine dair verilen kararın davacı tarafından temyizi üzerine; Dairemizin, 03/02/2011 günlü ve 2010/17984 E., 2011/1576 K.sayılı ilamı ile; "...657 sayılı kanunun vekalet ücretine ilişkin 146. maddesi hükmü 1136 sayılı kanunun 164. maddesine göre "özel kanun" niteliğinde olup, bu durumda 657 sayılı Yasada kurum avukatlarına verilecek vekalet ücretine ilişkin olarak farklı bir düzenleme yapılmadığı sürece, 1136 sayılı Avukatlık Kanununda 4667 sayılı kanunla yapılan değişikliğin kamu personeli statüsünde bulunan kurum avukatlarına ve bu arada davacıya ödenen vekalet ücretine uygulanan sınırlamayı kaldırdığından söz etmek mümkün olmadığından; mahkemece, anılan 146. maddede yer alan düzenleme uyarınca inceleme yapılarak davalıya fazla ödenen miktar yönünden davanın kabulü gerekirken, reddi cihetine gidilmesi doğru görülmemiştir. Ayrıca, Borçlar Kanununun 66.maddesi gereğince, "haksız surette mal iktisabından dolayı ikame olunacak dava, mutazarrır olan tarafın verdiği istirdada hakkı olduğuna ilişkin tarihten itibaren on senenin müruriyle sakıt olur." Bu kanun hükmü gereğince, zamana eriminin bağımlı olarak "ö renme tarihi" esas alınmalıdır. Tüzel kişiler ve özellikle de kamu kurumlarında ö renme tarihi, o kurumun dava açma konusunda emir vermeye yetkili organı bakımından esas alınır. Öyle ise, mahkemece; yukarıdaki ilke ve esaslar gözetilerek, davacı kurumda, dava açma konusunda emir vermeye yetkili makamın ve bu makamın ö renme tarihinin belirlenmesinden sonra, yapılacak yargılama neticesinde hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme yazılı şekilde hüküm tesisi bozmayı gerektirmiştir." gerekçesiyle bozulmuş; davalının, karar düzeltme istemi, Dairemizin 2011/14141 E., 2011/19329 K. sayılı ilamı ile reddedilmiştir.

Mahkemece, bozma ilamına uyulmak suretiyle yapılan yargılama sonucunda, davanın kabulüne, 18.529,16 TL alaca ın davadan önce davacı yanın davalıyı temerrüde dü ürdü ü belgelendirilmedi inden dava tarihi 29/09/2009 tarihinden itibaren i bu alaca a i leyecek de i ken oranda yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile davacı kuruma verilmesine; yargılama devam ederken davalı hak edi lerinden davacı kurum tarafından kesilen ve bilirki ice belirlenen 05/12/2010 tarihli 6.003,94 TL, 24.03.2011 tarihli 6.508,84 TL, 02/01/2012 tarihli 2.934,72 TL 'lik toplam 15.447,50 TL'lik ödemenin infazda icra müdürlü ünçe alacaktan mahsup edilmesine karar verilmi ; hükmün, davalı tarafından temyiz edilmesi üzerine; karar, Dairemizin 05.07.2018 tarihli ve 2016/20597 E. 2018/7660 K. sayılı kararıyla "2-Hesaplanan alacak miktarı içinde davacı idarece Vergi Dairesine ödenen gelir vergisinin de bulundu u anla ılmaktadır. Davalının, Vergi Dairesine hataen ödenen gelir vergisinden dolayı bir zenginle mesi bulunmadı ı gibi, ödemede bir kusuru da bulunmamaktadır. Davacı idarenin hataen ödedi i gelir vergisini ilgili yerden her zaman geri isteyebilece i de gözetildi inde; davalının vergi miktarından da sorumlu tutulmu olması do ru görülmemi , bozmayı gerektirmi tir. 3-Yargılama a amasında 15.447,50 TL'nin davalının sonradan do an vekalet ücretlerinden mahsup edildi i, buna göre bu alacak kalemi yönünden davanın konusuz kaldı ı anla ılmaktadır. Bu nedenle, yargılama sırasında tahsil edilmi olan alacak kalemi yönünden davanın konusuz kalması nedeniyle karar verilmesine yer olmadı ına karar verilmesi gerekirken, yanılığılı de erlendirme ile yazılı ekilde karar verilmi olması do ru görülmemi , bozmayı gerektirmi tir." gerekçesiyle bozulmu tur.

Bozma sonrası bozma ilamına uyularak yapılan yargılama neticesinde mahkemece; dava konusu alaca ın dava devam ederken 15.447,50 TL'sinin mahsupla ma süresi ile ödendi i ve bu miktar yönünden davanın konusuz hale geldi i anla ılmakla, 15.447,50 TL yönünden konusuz hale gelen davanın esası hakkında hüküm tesisine yer olmadı ına, fazlaya ili kin 3.081,60 TL'lik vergiden ibaret alacak yönünden davalının sorumlulu unun bulunmadı ı, davacı kurumun i bu alaca ı ilgili kurumdan her zaman talep edebilece i dikkate alınarak istemin reddine, dava devam ederken yapılan ödeme ve mahsup tarihleri dikkate alınarak; 6.003,94 TL yönünden 05/02/2010 tarihinde mahsubun yapıldı ı dikkate alınarak, i bu miktara 29/09/2009 tarihinden 05/02/2010 tarihine kadar, 6.508,84TL yönünden 24/03/2011 tarihinde mahsubun yapıldı ı dikkate alınarak i bu miktara 29/09/2009 tarihinden 24/03/2011 tarihine kadar, 2.934,72 TL yönünden 02/01/2012 tarihinde mahsubun yapıldı ı dikkate alınarak, i bu miktara 29/09/2009 tarihinden 02/01/2012 tarihine kadar i leyecek yasal faizin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, dava devam ederken davalının ödeme yaptı ı, bu durumun davayı kabul anlamına geldi i mahkememizce benimsenmi olmakla, Harçlar Kanununun 22 maddesi uyarınca 703,47.TL karar harcı alınması gerekti inden pe in alınan 250,20.TL'nin mahsubu ile bakiye 453,27.TL'nin davalıdan tahsiline, hazineye irad kaydına karar verilmi ; hüküm, süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmi tir.

1)Dosyadaki yazılara, kararın dayandı ı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre, davalının a a ıdaki bentlerin kapsamı dı ında kalan sair temyiz itirazları yerinde de ildir.

2) 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Esastan Sonuçlanmayan Davada Yargılama Gideri" ba lıklı 331.maddesinin 1.fıkrasında; davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkimin, davanın açıldı ı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmedece i düzenlenmi tir. Bu durumda, mahkemenin yargılamaya devam ederek, dava açıldı ı zaman hangi tarafın haksız oldu unu tespit etmesi ve tutumuyla dava açılmasına sebep olan tarafı yargılama gideri ile mahkum etmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ba lı (I) sayılı tarifenin yargı harçları ba lı ını ta ryan bölümünün karar ve ilam harcı ba lıklı III. kısmının 1. fıkrasında, konusu belli bir de erle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anla mazlık konusu de er üzerinden tarifede gösterilen oranda nispi karar ve ilam harcı; 2-a fıkrasında ise, 1. fıkra dı ında kalan davalarla, taraf te kiline imkan bulunmayan davalarda verilen esas hakkındaki kararlar ve davanın reddi kararlarında maktu karar ve ilam harcı alınaca ı hükme ba lanmı tir.

Bu durumda; konusu belli bir de erle ilgili bulunan davada esas hakkında karar verilmesi halinde nispi harç alınacağı, usule ilişkin nihai kararlarla, davanın konusuz kalması halinde verilecek kararlarda maktu harç alınacağı kusuzdur.

Somut olayda; davalıdan olan alacağı davasının dava tarihinden sonra doğan alacaklarından mahsup eden davacı dava tarihi itibarıyla davasında haklıdır. Dava konusu alacak her ne kadar dava açılırken nisbi harca tabi ise de, dava konusu miktarın yargılamanın devamı sırasında davalının sonraki tarihli hakedişlerinden mahsup edilmiş olması nedeniyle dava konusuz kaldığından, davalı aleyhine maktu karar ve ilam harcına hükmedilmesi gerekmekte olup, yanlışlığı değerlendirme ile yazılı ekinde nisbi karar ve ilam harcına hükmedilmesi doğru görülmemiştir.

Ne var ki, bu yanlışlığın düzeltilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden hükmün düzeltilerek onanması HUMK 438/ 7 maddesi hükmü gereğidir.

SONUÇ: Yukarıda birinci bentte açıklanan nedenlerle davalının sair temyiz itirazlarının reddine, ikinci bentte açıklanan nedenlerle davalının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün 4. fıkrasındaki "Dava devam ederken davalının ödeme yaptığı, bu durumda davayı kabul anlamına geldiği mahkememizce benimsenmiş olmakla, Harçlar Kanununun 22. maddesi uyarınca 703,47 TL karar harcı alınması gerektiğinden peşin alınan 250,20 TL'nin mahsubu ile bakiye 423,57 TL'nin davalıdan tahsiline, hazineye irad kaydına", ifadesinin hüküm fıkrasından çıkarılarak yerine "Karar tarihi itibarıyla alınması gereken 35.90 TL karar ve ilam harcının davalıdan tahsili ile Hazineye irad kaydına" ifadesinin yazılması suretiyle hükmün düzeltilmesine ve düzeltilmiş bu ekinde ONANMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 6100 sayılı HMK'nın geçici madde 3 atfıyla 1086 sayılı HUMK'nın 440. maddesi gereğince karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere, 05/11/2019 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.